

Kristiansands-barnehagen

Årsplan

Voietun barnehage

2024-25

Alle barn og unge opplever trygghet, tilhørighet og mestring

Fastsatt av samarbeidsutvalget juli 2024

Innhold

Vår barnehage	3
Presentasjon av barnehagen.....	3
Ny i barnehagen	4
Overganger.....	3
Hva er barnehagens årsplan?.....	6
Felles verdier, retning og fokus – «sterkere sammen for barn og unge».....	6
Hovedsatsingsområde	6
Samarbeid	7
Foreldresamarbeid	7
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest	7
Lek og læring i barnehagen	8
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse	8
Omsorg og danning.....	8
Kommunikasjon og språk.....	9
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt.....	9
Bærekraftig utvikling	9
Livsmestring og helse	10
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø.....	10
Vurdering	10
Progresjon	11
Plan for arbeidet	11

Vår barnehage

Denne årsplanen skal gi et innblikk i hvordan barnehagen vil jobbe i det neste året og hva vi vil ha fokus på i vårt arbeid for at barna skal trives og utvikle seg. Vi jobber etter formålet om at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og mestring.

Voietun barnehage eies av Kristiansand kommune. Barnehagen har 3 avdelinger. En småbarnsavdeling med 15 barn fra 1 - 3 år (Bjørnebær), og to 18 barns grupper med barn i alderen 3 - 5 år (Tyttebær og Blåbær)

Barnehagen ligger sentralt i Voiebyen, tett ved Voieskauen der vi har vår egen gapahuk "Plassen vår", som vi tilbringer mye tid ved. Ellers benytter vi oss av lekeplassene og andedammen i nærområdet.

Personalet på Voietun har lang erfaring og alle våre faste ansatte er enten pedagoger eller barne- og ungdomsarbeidere. Felles for oss alle er at vi ønsker å gi hvert enkelt barn en trygg og god hverdag med gode opplevelser, hvor vi har fokus på vennskap og inkludering, utvikling, lek og læring.

Vår åpningstid er fra 07.00 - 16.30

Presentasjon av barnehagen

Voietun barnehage, Sjekteveien 1, 4624 Kristiansand

Mobil til kontor / styrer: 905 94 503

Mobil Blåbæravdelingen: 915 59 855

Mobil Tyttebæravdelingen: 911 69 309

Mobil Bjørnebæravdelingen: 915 84 333

Email: voietun.barnehage@kristiansand.kommune.no

Hjemmeside: www.minbarnehage.no/voietunbhg

Ny i barnehagen

Å begynne i barnehagen er en stor overgang for det enkelte barn og oppstarten skal tilpasses til beste for barnets behov. Foreldrene er aktive med i oppstarten som begynner i det barnet får plass. Barnehagen bygger på [felles rutiner utarbeidet for alle barnehager](#) og legger til rette for en oppstart som fremmer trygghet og gode relasjoner, og som legger grunnlag for trivsel og utvikling. Slik vil vi motta barnet ditt i barnehagen vår:

I Voietun sender vi ut velkomstbrev til alle nye barn i løpet av mai måned. Her inviteres foreldre og barn til å komme på besøk og hilse på. Det gis informasjon om besøksdager og oppstart.

I løpet av juni har vi foreldremøte med nye foreldre på småbarnsavdelingen. Vi snakker om tilvenning og hvordan vi sammen kan skape en god, trygg og forutsigbar hverdag for barnet. Gjennom praktiske eksempler ønsker vi å formidle viktigheten av å være omsorgsfulle, trygge og tydelige voksne.

Oppstart i barnehagen

Vi ønsker å gi alle barn en trygg oppstart i barnehagen. Å begynne i barnehagen er som regel livets først overgang for det lille barnet. Fra en oversiktig og skjermet tilværelse i familien, skal barn og foreldre venne seg til en ny hverdag, med flere omsorgspersoner og muligheter for vennskap, lek og utforskning.

Voietun barnehage praktiserer foreldreaktiv oppstart i barnehagen. Dette innebærer at foreldre må sette av tid til å være sammen med barnet i barnehagen den første uka. Hvis foreldre ikke har anledning, kan besteforeldre eller andre trygghetspersoner for barnet være med. Dersom dette er utfordrende for familien, så ta kontakt med oss, og vi finner en løsning.

Det forventes at foreldre deltar aktivt og tar ansvar for eget barn. Foreldres oppgave er å være sammen med barnet hele tiden og bidra til at barnet får gjøre seg kjent i barnehagen på sitt vis og i sitt tempo. Foreldre kjenner barnet og vet hvilken støtte det trenger i de ulike situasjonene. De ansatte er tett på, blir kjent med barnet og overtar gradvis ansvaret.

Første uka

- Dag 1 er et kort besøk, 1-2 timer, foreldre har ansvar
- Dag 2 er også kort, 2-3 timer, foreldre har ansvar
- Dag 3 er lengre, det vurderes om barnet skal sove i barnehagen, foreldre er med
- Dag 4, foreldre er fremdeles med hele tiden, men forsøker å trekke seg unna en liten stund. Barnet sover i barnehagen. Viktig at ikke dagen blir for lang.
- Dag 5, foreldre er med, men kan gå fra barnet litt lengre, tilknytningsperson overtar gradvis ansvar og oppgaver.
- Uke 2, dag 1, det er viktig å beregne god tid etter helga, da har det vært et brudd. Trygge voksne (foreldre eller besteforeldre/ andre) må være med, eller tilgjengelig ved behov.
- Utover uke 2,- barnet har kortere dager, det vurderes om foreldre/ trygghetsperson må være med.
- **Det må hele tiden være god dialog mellom personalet og foreldrene, da det skal tas hensyn til det enkelte barn og den enkelte familie.**
- I løpet av de to første ukene gjennomføres en oppstartsamtale med leder på avdelingen og foresatte.

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

- I januar starter de barna som skal begynne på stor avdeling opp med faste besøk hver 3. fredag hos de store avdelingene. Her er barna med på lek, samlingsstund og måltid. En voksen fra småbarns-avdelingen er alltid med.
- Småbarnsavdelingen benytter seg også svært ofte av lokalene og uteområdet til de store. Det skaper stor trygghet at de er godt kjent i omgivelsene der.
- Ved ukentlige avdelingsmøter kommer de samme voksne fra stor avdeling og er sammen med de små.
- På forsommeren inviteres foreldre og barn til et uformelt besøk på stor avdeling – her får de en omvisning, møter personalet og ikke minst god tid til en prat.

Gjennom våre faste treff og aktiviteter i løpet av året, erfarer vi at overgangen til stor avdeling blir en naturlig del av barnehagelivet.

Overgang barnehage – SFO og skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Et samarbeid mellom barnehagen og SFO/ skolen er derfor viktig. Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#). Både foreldre og barn deltar i arbeidet for å skape en trygg og god overgang. Barnehagen sender i samråd med foreldre et overførings skjema til SFO og skole der også barnet har fått bidra med informasjon.

Slik forbereder barnehagen overgangen til SFO og skole for det enkelte barn:

Litt utpå høsten begynner vi med skoleklubb. Skolestarterne på avdeling Tyttebær og Blåbær samles en gang pr. uke hvor de har egne opplegg tilpasset alder.

- **Trampoline**
I skoleklubben har vi et pedagogisk opplegg som heter Trampoline. Her går vi gjennom ulike tema som for eksempel: Meg selv, former og mønster, måling og tall, stavelser, rim og regler, symboler og bokstaver.
- **Kroppen er min**
Vi har også et pedagogisk opplegg som heter "Kroppen er min". Her får barna kunnskap om kropp og grenser. Målet er at barna skal lære å sette grenser for hva som er greit / ikke greit i forhold til egen kropp. Etter hver samling sendes det info hjem til foreldre/foresatte om hvilket tema vi har snakket om.
- **Vanntilvenningskurs**
I løpet av det siste barnehageåret får alle skolestarterne tilbud om vanntilvenningskurs (6 ganger) i Vågsbygd svømmehall. Dette er et flott og veldig populært tilbud, der målet er at barna skal bli trygge i vannet.
- **Overgangsobjekter**
Barnehagene i Kristiansand har noen felles overgangsobjekter / aktiviteter slik at noe er kjent for alle barn, uavhengig av hvilken barnehage de kommer fra og skole / SFO de kommer til. Barnehager og skoler har felles "Overgangssekk". Dette er en sekk med bøker, spill og leker som er felles for barnehagen og skolen. På denne måten møter barna noe kjent ved skolestart. Vi har også skolebesøk, og felles tur med skolestartere fra de andre barnehagene i nærområdet. Gjennom barnehageårene har vi fokus på trygghet, lek, språk, sosial kompetanse m.m. Det siste året før skolestart har vi også ekstra fokus på at barna skal oppleve mestring, ha tro på egne valg løsninger, og bli mer selvstendige og selvhjulpne med praktiske ting.

Men... det aller viktigste vi kan lære barna før de begynner på skolen, er å være en god venn!

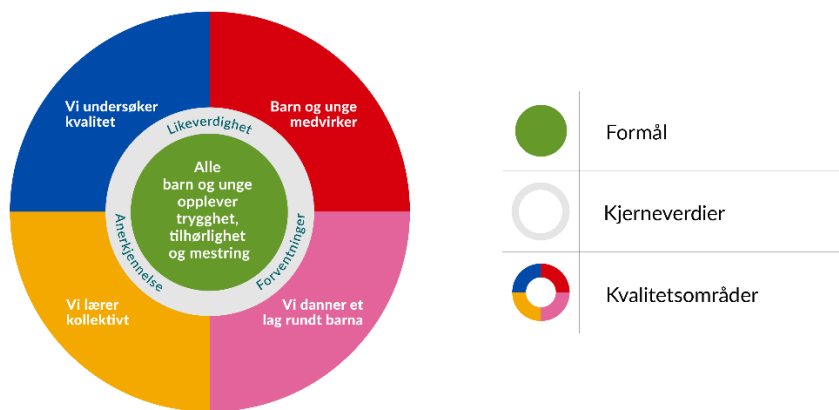

Hva er barnehagens årsplan?

Loven sier at alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Planen skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammeplanen og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#). Årsplanen har en dobbel funksjon, den skal både være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foreldre. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus – «sterkere sammen for barn og unge»

Vår barnehage er en del av oppvekstsektoren i Kristiansand der vi er felles om et rammeverk som legger føringer for alt arbeid i barnehager, skoler og andre tjenester for barn og familie. Vårt felles rammeverk gir tydelig retning gjennom formålet om at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og mestring. [https://www.kristiansand.kommune.no/navigasjon/barnehage-og-skole/strategiplan/Barnehagen skal ha prosesser rundt alle de fire kvalitetsområdene](https://www.kristiansand.kommune.no/navigasjon/barnehage-og-skole/strategiplan/Barnehagen%20skal%20ha%20prosesser%20rundt%20alle%20de%20fire%20kvalitetsomradene).

Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Barnehagens hovedsatsingsområde

Barnehagen har på bakgrunn av kartlegging av pedagogisk praksis, prioritert følgende hovedsatsingsområde for neste barnehageår:

Et inkluderende lek- og læringsmiljø for alle barn

Opplevelsen av å være inkludert i fellesskapet er grunnleggende for at barn skal oppleve trygghet, mestring, mening og glede. Det er også grunnleggende for all læring og utvikling.

Vi ønsker at **inkludering** skal prege barnehagen, både i vår organisering og gjennom de ulike aktiviteter vi har gjennom dagen. Mye læring skjer gjennom deltakelse i et sosialt fellesskap – gjennom leken.

I denne sammenheng blir det også viktig for oss å ha et ekstra fokus på **kommunikasjon og språk**, som er en av bærebjelkene i barns samhandling og deltakelse. Gjennom å styrke barns språk, styrkes også leken og samspillet og mulighetene for å bygge relasjoner.

Personalet i barnehagen skal være aktive der barna er. Observere, støtte og utvide leken på deres premisser. Barna skal oppleve at vi tar deres perspektiv. At vi verdsetter og synliggjør deres innspill og interesser og har fokus på aktiviteter hvor alle barn kan oppleve å bli inkludert. Gjennom ulike aktiviteter skal vi også oppmuntre og legge til rette for at barna kan fortelle om egen hverdag, opplevelser og følelser.

Vårt mål er at **alle barn** skal oppleve å ha en venn og være en betydningsfull del av fellesskapet

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, - som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familierapeut, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en kontakthelsesykepleier som de møter minst to ganger pr. år.

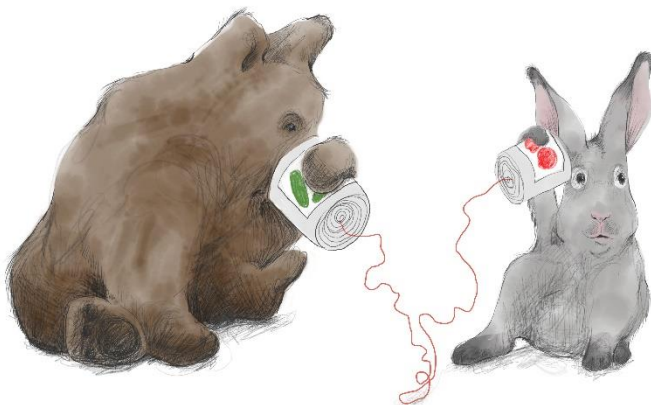
Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagen i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen, er pålagt [taushetsplikt](#) og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foreldre og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil bli umiddelbart informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep, da har barnehagen plikt til å melde til politiet.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med **rammeplanens fagområder**. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn
- antall, rom og form

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen. Når det gjelder lek og læring vil vi dette året spesielt jobbe med:

- *Bevissthet rundt hvordan det fysiske miljøet på avdelingene påvirker barns lek*
- *Tilby barna ulike leker og materiell som stimulerer til fantasi og kreativitet*
- *Tilgjengelig og variert materiell*
- *Ha respekt for lekens egenverdi.*
- *Være bevisst den voksnes ulike roller i leken*
- *Skape lekemiljøer ut fra barnas interesser*
- *Dele opp i smågrupper*

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen. Vi har dette året valgt å jobbe med demokrati og medvirkning på denne måten:

- *Vi er pålogga, er der barna er, og deler det de er opptatt av*
- *Vi planlegger og organiserer, sånn at barna erfarer at de får påvirke hverdagen ut ifra sin alder, erfaring, behov og interesser*
- *Vi er bevisst hvordan det fysiske miljøet på avdelingene tilrettelegges for medvirkning og deltakelse*
- *Vi lytter til barna*
- *Vi har respekt for barnas lek og er bevisst den voksnes ulike roller i leken*

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner preget av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barn skal få omsorg av voksne og andre barn, og samtidig øve seg på selv å gi omsorg. De voksne skal veilede barn og hjelpe dem i spenningen mellom sosialisering i gruppen og ivaretagelse av de individuelle behov. Når det gjelder omsorg og danning vil vi dette året spesielt jobbe med:

- *Vi er gode rollemodeller for barna*
- *Vi er bevisst hvordan vi snakker med og om hverandre*
- *Vi bekrefter barnas følelser og støtter dem i motgang*
- *Vi er mest mulig på gulvet med de minste barna – der hvor ting skjer*

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø i forhold til språkstandard for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene. Dette året vil vi spesielt jobbe med:

- *Systematisk bruk av språkgrupper*
- *La kommunikasjon og språk få et ekstra fokus i arbeid med de ulike fagområdene*
- *Være lydhøre i møte med det enkelte barn*
- *Ved høytlesning, stoppe opp, stille åpne spørsmål og undre seg sammen med barna*

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barn og voksne har en absolutt verdi. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt. Dette året spesielt jobbe med:

- *Markere de religiøse og kulturelle høytidene som er representert i barnehagen*
- *Vi viser interesse og respekt for hverandres ulikheter, og fremmer det enkelte barns verdi i fellesskapet*
- *Alle barn har like muligheter og støttes i de valgene som tas*
- *Vi tilbyr barna ulike lekevalg, uavhengig av kjønn*
- *Vi markerer Uke 6. "En by for alle – inkludering og mangfold", med aktiviteter som fremmer forståelse for kjønn, etnisitet, funksjonsevne, familieformer, språk, religion, livssyn og sosial status.*

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling og dette året vil vi spesielt jobbe med:

- *Vi kildesorterer sammen med barna for å vise gode holdninger til avfallhåndtering, resirkulering og gjenbruk*
- *Gjenbruk av mat og materiell, der barna kan se nytteverdien, og at gjenbruk kan være en kreativ ressurs i seg selv.*
- *Barna er med og rydder søppel på turer i nærmiljøet.*
- *Hver avdeling har sin lille kjøkkenhage hvor barna er med på hele prosessen fra å plante et frø til å høste inn grønnsaker.*
- *Vi serverer små porsjoner for å redusere matsvinn.*
- *Barna blir kjent med det biologiske miljøet på barnehagens ute- og nærområde.*
- *Vi planlegger gode tur / naturopplevelser med barna, og lærer dem respekt for naturen og alt som lever der.*

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser, vi skal legge til rette for at barna blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens sosiale fellesskap.

Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse blant annet i møte med rammeplanens fagområder og vil dette året spesielt jobbe med:

- *Vi skaper rom for humor og livsglede ved å være til stede i øyeblikket.*
- *Vi legger til rette for **mestring** i lek og læring*
- *Vi viser forståelse og anerkjenner barns følelsesuttrykk, og lærer dem å håndtere motgang*
- *Vi gir barna en hverdag med god balanse mellom ulike aktiviteter, ro og hvile.*
- *Vi er sensitive for barns ulike behov, og tilpasser så langt det er mulig.*
- *Vi gjennomfører opplegget "Kroppen er min" for alle skolestartere*

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser. De ansatte har aktivitetsplikt, jfr § 41,42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#).

Slik vil vår barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i Rammeplanen:

Når barn ikke har det trygt og godt inntre *aktivitetsplikten* som innebærer følgende plikter: Følge med – melde fra – undersøke – sette inn tiltak

- *Vi jobber kontinuerlig for å gi barna et godt og trygt læringsmiljø.*
- *Vi er bevisste vårt ansvar som rollemodeller.*
- *Vi lytter til barnet og tar deres opplevelser på alvor.*
- *Vi gjennomfører barnesamtaler med 3-6 åringene tilpasset deres nivå.*
- *Vi deltar i barns lek, er til stede der hvor barna oppholder seg og lager mindre grupper slik at alle barna får mulighet til å bygge gode relasjoner*
- *Vi har nulltoleranse mot alle typer krenkelser, og griper inn hvis et barn utsettes for dette.*
- *Ved mistanke om at et barn ikke opplever å ha et trygt og godt læringsmiljø, lages en handlingsplan og tiltak iverksettes. Viktig med god foreldredialog.*
- *Vi arbeider systematisk med holdninger og forståelser av barns uttrykk gjennom pedagogisk dokumentasjon og analyse (PA)*

Vurdering

Barnehagen utvikles gjennom jevnlig å vurdere det pedagogiske arbeidet. Ved å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Foreldreundersøkelsen og andre kartlegginger er viktige data for barnehagen i vurderingsarbeidet. Barnehagen har flere metodiske verktøy i vurderingsarbeidet, blant annet brukes pedagogisk analyseverktøy som PA eller SMTTE og ulike metoder for pedagogisk dokumentasjon som for eksempel bilder fra aktiviteter og rutinesituasjoner i hverdagen eller korte praksishistorier. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon kan den pedagogiske dokumentasjonen være et verdifullt utgangspunkt for felles refleksjon og samtaler om arbeidet, som kan danne grunnlag for å utvikle stadig bedre praksis.

Progresjon

Barnehagen skal hver dag legge til rette for at alle barn får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Progresjon i barnehagen handler om at leken og barnehagens innhold skal være i utvikling, slik at alle barna kan møte nye utfordringer som vekker nysgjerrighet, lærelyst og utforskertrang. I barnehagen skal progresjon knyttes til prosesser som lek og opplevelser, og ikke til læringsmål. I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan legger vi til rette for progresjon i vår praksis når det gjelder pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø? (Rammeplanen, 2017, s.44)

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi skissert noen tema og fokusområder innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Med utgangspunkt i disse skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehagetilbud.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon:

- *Personalet jobber systematisk for å kunne gi et godt læringsmiljø for alle barn.*
- *Personalet vurderer innholdet i Årsplanen hvert halvår. Dette gjøres på personalmøter eller planleggingsdager.*
- *Evaluering og endring av praksis gjøres kontinuerlig gjennom personalets arbeid i PA gruppe (pedagogisk analyse). Vi har fokus på voksenrollen og hvordan vi kan endre og bedre læringsmiljøet for enkeltbarn og grupper av barn.*
- *Progresjonsplan kan lages for enkelte fagområder, ellers sikres progresjon ved at barna får nye opplevelser og aktiviteter etter modning og alder.*

